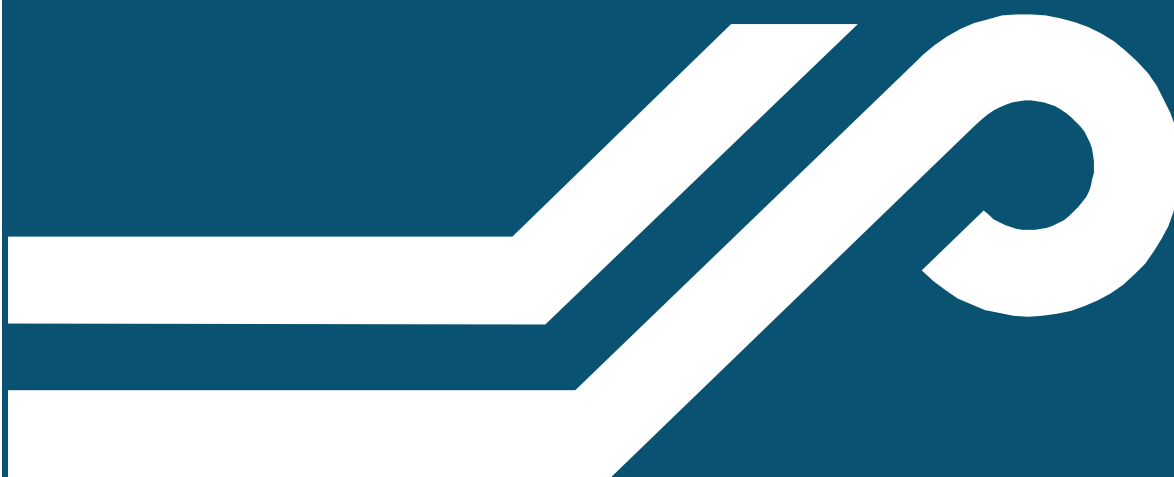

Årsredegørelse for magtanvendelser 2025

September 2026

Fortegnelse

Årsredegørelse for magtanvendelser 2025	1
Resumé	4
Magtanvendelse	6
Magtanvendelsesudvalget i Frederikssund Kommune	6
Indberetninger	7
Generelle tiltag i forhold til forebyggelse af magtanvendelse	7
Magtanvendelse på pleje- og sundhedsområdet	8
Udviklingen i antallet af magtanvendelser på pleje- og sundhedsområdet ...	8
Magtanvendelser på handicap- og psykiatriområdet i Frederikssund Kommune	9
Udviklingen i antallet af magtanvendelser på handicap- og psykiatriområdet	9
Magtanvendelser på handicap- og psykiatriområdet udenfor Frederikssund Kommune	10
Udviklingen i antallet af magtanvendelser på handicap- og psykiatriområdet	10
Administrationens samlede vurdering	11

Resumé

Seniorer og Forebyggelse samt Social og Sundhed modtager årligt en redegørelse om antallet af indberettede magtanvendelser foretaget over for voksne borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne. Nærværende redegørelse omfatter både pleje- og sundhedsområdet samt handicap- og psykiatriområdet og angår indberetning af magtanvendelser fra 2025.

Frederikssund Kommunes magtanvendelsesudvalg har til opgave, på vegne af kommunalbestyrelsen at administrere bestemmelserne i servicelovens kapitel 24 -24 b om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Magtanvendelsesudvalget afgør forhåndsansøgninger om tilladelse til at anvende magt i særlige situationer og vurderer, om indberettede tilfælde af akut anvendt magt giver anledning til bemærkninger.

Bemærkningerne kan for eksempel være et forslag om at inddrage den statslige rådgivningsenhed, VISO, der kan hjælpe med forslag til hvordan tilbuddet kan støtte og hjælpe borgere så trivslen øges. Dette med henblik på at magtanvendelser så vidt muligt undgås eller minimeres.

Magtanvendelsesudvalget kan også give anvisninger om, at tilbuddet bør være opmærksom på, at beskrivelsen af det foretagne indgreb skal være tilstrækkeligt dækkende. Endelig kan bemærkningerne være en tilkendegivelse af, at magtanvendelsesudvalget vurderer, at det foretagne indgreb ligger uden for de muligheder, som lovgivningen beskriver.

Indberetningerne indgår desuden i det personrettede tilsyn, som sagsbehandlerne på det specialiserede voksenområde løbende fører med borgere med henblik på at kunne vurdere borgerens aktuelle behov for støtte og om tilbuddet fortsat er egnet til at imødekomme borgerens støttebehov.

De indberettede magtanvendelser opgøres for følgende områder:

- Pleje- og sundhedsområdet
- Handicap- og psykiatriområdet fra tilbud beliggende i Frederikssund Kommune
- Handicap- og psykiatriområdet fra tilbud uden for Frederikssund Kommune.

Der er i dette års redegørelse alene medtaget opgørelser fra 2024 og 2025, hvilket skyldes, at der i 2024 er foretaget flere ændringer af magtanvendelsesreglerne. Derfor vurderes det mest retvisende kun at bruge data fra 2024 og 2025.

Pleje- og sundhedsområdet

Opgørelsen viser, at der i 2025 blev indberettet i alt otte magtanvendelser på pleje- og sundhedsområdet. Der er således indkommet tre flere indberetninger om magtanvendelse end året forinden. Ud af de modtagne henvendelser er der modtaget en forhåndsansøgning, der er blevet imødekommet. Magtanvendelsesudvalget afgav bemærkninger til fire af de syv modtagne indberetninger om akut magtanvendelse.

Handicap- og psykiatriområdet for tilbud beliggende i kommunen

På handicap- og psykiatriområdet er der i 2025 indkommet ni indberetninger om akut magtanvendelse fra tilbud beliggende i Frederikssund Kommune.

Samlet set er der indkommet otte færre indberetninger om magtanvendelse i 2025 end i 2024. Indberetningerne gav ikke anledning til bemærkninger.

Handicap- og psykiatriområdet for tilbud beliggende uden for kommunen

På handicap- og psykiatriområdet er der i 2025 samlet set modtaget 29 indberetninger af akut magtanvendelse samt forhåndsansøgninger om magtanvendelse fra tilbud beliggende udenfor kommunen, hvor Frederikssund Kommune er borgerens handlekommune.

Der er samlet set indkommet fem flere indberetninger om magtanvendelse end året forinden. Der er modtaget tre forhåndsansøgninger om magtanvendelse, der alle er blevet imødekommet. Ni af de 26 modtagne indberetninger om akut magtanvendelse gav anledning til bemærkninger.

Kommunens arbejde med forebyggelse af magtanvendelser

Magtanvendelse er en undtagelsesvis mulighed, når alt andet er afprøvet og må aldrig erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand. Det er administrationens vurdering, at der i 2025 – set i forhold til målgruppen og antallet af borgere – er tale om relativt få magtanvendelser over et år. Det er administrationens vurdering, at der på tilbuddene i kommunen arbejdes målrettet med at forebygge magtanvendelser.

Magtanvendelserne foretages typisk overfor et mindre antal personer. Hvis der i en periode foretages mange magtanvendelser over for én borger, vil dette kunne ses tydeligt i antallet af indberetninger. For eksempel omfatter de otte af indberetningerne fra kommunens egne tilbud, indgreb foretaget overfor to borgere.

I 2023 var der kun én indberetning af magtanvendelse på ældre- og sundhedsområdet. På baggrund heraf ønskede Omsorg og ældre i 2024 en øget opmærksomhed på området. I forlængelse heraf har der primo 2025 været afholdt undervisning for ledere i Døgnplejen og på Omsorgscentrene i gældende regler for magtanvendelse, herunder fokus på kravene til indberetning af foretagne magtanvendelser.

Et lignende kursus har været afholdt for lederne i Handicap- og botilbud. I 2026 er der planlagt undervisning for det pædagogiske personale på kommunens botilbud under Handicap og botilbud.

Kommunen har indgået en ny aftale med en udbyder af e-learning på magtanvendelsesområdet. Lederne har ansvaret for, at medarbejderne tager kurset og klædes på i forhold til at få kendskab til reglerne om magtanvendelse.

En eventuel effekt af undervisningsindsatsen vil først kunne ses i årsredegørelsen for 2026 og senere år.

Administrationen vil fortsat arbejde på at sikre, at tilbuddene har let adgang og kendskab til vejledningsmulighederne i magtanvendelsesudvalget samt undervisning i reglerne om magtanvendelse i kommunens e-learning modul. Samtidig arbejdes der på at ensarte registreringen af magtanvendelser i kommunen.

Magtanvendelse

Magtanvendelser og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal begrænses til det absolut nødvendige. Magtanvendelse er en undtagelsesvis mulighed, når alt andet er afprøvet og må aldrig erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand. Udgangspunktet for det faglige arbejde er altid, at den faglige indsats skal ske med respekt for borgerens integritet og selvbestemmelse.

I erkendelse af, at der kan være situationer, hvor det er nødvendigt at gribe ind i borgerens ret til selvbestemmelse, er der i serviceloven fastsat regler om, i hvilke situationer og hvordan sådanne tvangsmæssige foranstaltninger helt undtagelsesvist er tilladt. Anvendelse af magt kan kun ske efter en konkret og individuel vurdering i den enkelte situation. Det kan for eksempel være i situationer, hvor der er risiko for, at en borger eller medarbejder kommer væsentligt til skade, hvis der ikke gribes ind. Det kan f.eks. også være i situationer, hvor det er nødvendigt at yde hjælp til personlig hygiejne for at sikre borgerens omsorg, sikkerhed eller værdighed, selvom borgeren ikke ønsker hjælpen.

Serviceovens bestemmelser om magtanvendelser omfatter blandt andet:

- Fastholdelse, tilbageholdelse eller føren af personen tilbage til dennes bolig eller andet opholdsrum (§ 124 d)
- Særlige døråbnere ved yderdøre (§ 125)
- Anvendelse af stofselers (§ 128)
- Tryghedsskabende velfærdsteknologi, for eksempel i form af faldalarmer eller lokaliserings- og springssystemer til personer (§ 128 b)
- Kortvarig fastholdelse i hygiejnesituationer (§ 136 a og § 136 c).

Magtanvendelsesudvalget i Frederikssund Kommune

Frederikssund Kommunens magtanvendelsesudvalg administrerer servicelovens bestemmelser om magtanvendelse på vegne af Byrådet. Udvalget vejleder i forhold til forespørgsler om reglerne og kan desuden bistå udførerområderne med undervisning i magtanvendelsesreglerne.

Magtanvendelsesudvalget består aktuelt af tre medarbejdere fra Center for Sundhed, Forebyggelse og Ældre og Center for Beskæftigelse og Social; en demenskonsulent, en jurist samt en administrativ medarbejder.

Magtanvendelsesudvalget træffer afgørelser og foretager vurderinger af forhåndsgodkendelser og indberetninger af akutte magtanvendelser for alle borgere, hvor Frederikssund er handlekommune - uanset tilbuddets ejerforhold og uanset om tilbuddet er placeret i Frederikssund Kommune eller i en anden kommune.

Ved nogle typer af magtanvendelse kan der forhåndsansøges om en tilladelse til at anvende magt. Når der træffes afgørelse, har borgeren mulighed for at klage til Ankestyrelsen. Hvis borgeren ikke selv er i stand til at klage, kan en pårørende, en værge, en fremtidsfuldmægtig eller en anden repræsentant for den person foranstaltningen vedrører, klage over afgørelsen.

Magtanvendelsesudvalget modtager desuden indberetninger om magtanvendelser foretaget over for borgere, hvor der ikke foreligger en forhåndsgodkendelse til magtanvendelsen, og som derfor er foretaget akut. Magtanvendelsesudvalget kan behandle borgeres klager over personalets anvendelse af disse regler. Når der ikke er klaget over magtanvendelsen, gennemgår udvalget indberetningen, og tilbuddet modtager en skriftlig tilbagemelding med udvalgets eventuelle bemærkninger. Borgerens

sagsbehandler på det specialiserede voksenområde vurderer, om indberetningen giver anledning til at genvurdere borgerens tilbud eller eventuelt igangsætte yderligere støtteforanstaltninger.

Indberetninger

Den medarbejder, som har foretaget indgrebet, skal registrere indgrebet samt indberette det til personalelederen. Tilbuddets personaleleder skal sørge for, at alle indberetninger bliver sendt videre til borgerens handlekommune. Indberetninger skal desuden sendes til Socialtilsynet, hvis tilbuddet er omfattet af dette tilsyn, eller til den kommune, der fører det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet. Hvis der er tale om et kommunalt eller regionalt tilbud skal driftskommunen/-regionen desuden orienteres.

Personalelederen skal jævnligt orientere personens pårørende, fremtidsfuldmægtige, værger eller anden repræsentant om, hvilke indgreb der er foretaget over for personen. Personalet skal i den forbindelse sørge for at overholde databeskyttelseslovgivningen. Orienteringen vil ikke kræve samtykke fra den borger der er foretaget indgreb overfor. Borgere, der selv er i stand til at klage, kan bede om, at der ikke sker orientering af pårørende.

Antallet af indberettede magtanvendelser giver ikke et præcist billede af den pædagogiske indsats eller af, hvordan der arbejdes med at undgå magtanvendelser på de enkelte tilbud. At der foretages mange magtanvendelser over for en enkelt borger på et tilbud, er for eksempel ikke nødvendigvis et udtryk for, at borgeren modtager et tilbud af dårlig kvalitet.

Der kan for eksempel være tilbud, der har en del indberetninger i forhold til en udadreagerende borger, men som samtidig har et stort antal daglige situationer med borgeren, hvor det igennem en kvalificeret pædagogisk indsats lykkes enten at motivere eller aflede borgeren til at handle anderledes. Dermed undgår personalet måske at anvende magt i mange situationer, som kunne have udviklet sig til en magtanvendelse.

På samme måde kan få eller ingen indberetninger dække over, at der måske ikke gribes ind, hvor det er nødvendigt, eller at magtanvendelser, der ligger i gråzone-området, måske ikke altid bliver indberettet.

Generelle tiltag i forhold til forebyggelse af magtanvendelse

Tilbuddene i Frederikssund Kommune arbejder løbende på at sikre trivsel hos alle borgere og dermed forebygge magtanvendelser. Både det pædagogiske personale og pleje- og sundhedspersonalet arbejder med at forebygge magtanvendelser gennem pædagogiske metoder, undervisning og ved refleksion og evaluering af egen indsats.

Tilbuddene er hver især ansvarlige for at være opdateret på seneste lovgivning og efterleve denne. Magtanvendelsesudvalget står til rådighed for vejledning og afklaring af tvivlsspørgsmål. Kommunen har tegnet et abonnementsmodul om magtanvendelse i form af e-learning hos en ny udbyder.

På baggrund af administrationens årsredegørelse for magtanvendelser for 2023 ønskede Omsorg og Ældre i 2024 et øget fokus på området. I forlængelse heraf har magtanvendelsesudvalgets jurist og demenskonsulent primo 2025 afholdt et kursus i gældende regler på området samt kravene til indberetning af magtanvendelse for ledere i henholdsvis Døgnplejen og på omsorgscentrene. Efterfølgende har ledelsen og det pædagogiske personale i Handicap og botilbud været på et lignende kursus. Der er i efteråret 2026 planlagt undervisning for en afdeling på et omsorgscenter, der har særligt mange beboere med demens.

Derudover gennemgik kommunens omsorgscentre et undervisningsforløb fra Sundhedsstyrelsens demensrejsehold i efteråret 2024 med fokus på at styrke personalets faglige tilgang på demensområdet. Forløbet gav personalet redskaber til bedre at forstå og imødekomme behovene hos borgere med demens, med henblik på at forebygge konflikter og nedbringe antallet af magtanvendelser.

Forebyggelse af magtanvendelse indgår også implicit, når der i kommunen undervises eller afholdes temadage om forebyggelse af vold og trusler. Det handler om at sikre en generel trivsel hos borgerne både til gavn for borgerne selv, så magtanvendelser undgås, og for det personale, som yder indsatsen, så vold og trusler undgås.

Kommunen har to demenskonsulenter, som særligt omsorgscentrene og Døgnplejen, men også det sociale område, kontakter i forbindelse med komplicerede plejesituationer hos enkelte borgere. Denne sparring bidrager til, at medarbejderne finder nye pædagogiske metoder til at håndtere svære situationer, som i værste fald ville kunne ende med en magtanvendelse.

Socialtilsyn Hovedstaden, der fører tilsyn i botilbud på det specialiserede voksenområde, har løbende fokus på magtanvendelser i forbindelse med tilsynene.

På kommunens tilbud arbejdes der forebyggende med henblik på at øge borgerens trivsel og derved også forebygge magtanvendelser. Tilbudslederne skal sikre, at gråzoneområder i forhold til omsorgspligt, selvbestemmelse og magtanvendelse jævnligt tages op til drøftelse og refleksion på personale- eller teammøder. Der afholdes løbende møder, hvor beboernes aktuelle tilstand drøftes med henblik på at afdække om der er særlige forhold, der indebærer, at omsorgen og støtten til borgen skal justeres.

I de følgende afsnit gennemgås indberetninger og afgørelser om magtanvendelser i 2025 for henholdsvis:

- Pleje- og sundhedsområdet
- Handicap- og psykiatriområdet fra tilbud beliggende i Frederikssund Kommune
- Handicap- og psykiatriområdet fra tilbud uden for Frederikssund Kommune.

Magtanvendelse på pleje- og sundhedsområdet

Pleje- og sundhedsområdet dækker kommunens fem omsorgscentre, Døgnplejen og Rehabiliteringsafdelingen.

I 2025 er der på pleje- og sundhedsområdet i alt indberettet otte tilfælde af magtanvendelse. Tre indberetninger vedrører kortvarig fastholdelse i forbindelse med personlig hygiejne. Tre indberetninger vedrører henholdsvis fastholdelse af borger og at løsne borgers greb. En indberetning vedrører et indgreb, der ikke er beskrevet i serviceloven. Magtanvendelsen bestod i, at en dør ind til en borger blev brudt op. Der er modtaget én ansøgning om anvendelse af stofseler til sikring af en borger. Der er modtaget indberetninger fra omsorgscentrene og fra rehabiliteringsafdelingen.

Udviklingen i antallet af magtanvendelser på pleje- og sundhedsområdet

Tabellen herunder viser forekomsten og fordelingen af de forskellige typer af magtanvendelser, der er indberettet på pleje- og sundhedsområdet i kommunen i 2024 og 2025. Af tabellen ses, at der er en stigning fra fem indberetninger i 2024 til otte indberetninger i 2025.

Generelt vurderes antallet af indberetninger at være lavt. Indberetningerne drejer sig primært om borgere med demenssygdomme.

Antallet af magtanvendelser vurderes at være lavt set i lyset af det forholdsvist store antal borgere med demens på kommunens omsorgscentre og i Døgnplejen. Det vurderes at der vedvarende vil være et behov for at oplyse om magtanvendelsesreglerne i forhold til at kunne yde den rette omsorg for denne gruppe af borgere.

Tabellen viser antallet af modtagne ansøgninger og indberetninger af magtanvendelse fordelt efter lovbestemmelse og år.

Type	2024	2025
Fastholdelse mv. (§ 124 d, stk. 1 og 2)		3
Ansøgning om anvendelse af stofseler (§ 128)		1
Kortvarig fastholdelse i hygiejnesituation. Funktionsnedsættelsen er en konsekvens af demens eller anden erhvervet og fremadskridende mental svækkelse (§ 136 c)	5	3
Andre former for indgreb		1
I alt	5	8

Af tabellen fremgår de lovbestemmelser, der er modtaget forhåndsansøgninger eller indberetninger af akut foretagne magtanvendelser efter i løbet af de sidste to år.

Magtanvendelser på handicap- og psykiatriområdet i Frederikssund Kommune

Tabellen nedenfor viser indberetninger på handicap- og psykiatriområdet fra tilbud beliggende i Frederikssund Kommune, herunder kommunale og visse private tilbud, i 2024 og 2025. Der er således tale om

- kommunale bo- og dagtilbud
- private tilbud, hvor Frederikssund kommune fører det driftsorienterede tilsyn.
- indberetninger fra private tilbud beliggende i kommunen, som har borgere, der har Frederikssund Kommune som handlekommune.

Otte af indberetningerne drejer sig om fastholdelse, tilbageholdelse eller føren af en person tilbage til boligen eller til et andet opholdsrum. Et indgreb er indberettet som fastholdelse efter bestemmelsen om afværgehjælp. Alle indberetninger er fra kommunens egne tilbud.

Udviklingen i antallet af magtanvendelser på handicap- og psykiatriområdet

Tabellen herunder viser forekomsten og fordelingen af de forskellige typer af magtanvendelser, der har fundet sted på tilbud beliggende i kommunen i årene 2024-2025.

Generelt vurderes antallet af indberetninger at være lavt.

Faldet i antallet af indberetninger kan skyldes, at den aktuelle sammensætning af borgere på tilbuddene, ikke giver anledning til mange magtanvendelser.

Tabellen viser antallet af modtagne ansøgninger og indberetninger af magtanvendelse fordelt efter lovbestemmelse og år.

Type	2024	2025
Afværgehjælp (§ 124c)	1	1
Fastholdelse mv. (§ 124 d, stk. 1 og 2)	13	8
Andre former for indgreb	3	
I alt	17	9

Af tabellen fremgår de lovbestemmelser, der er modtaget forhåndsansøgninger eller indberetninger af akut foretagne magtanvendelser efter i løbet af de sidste to år.

Magtanvendelser på handicap- og psykiatriområdet udenfor Frederikssund Kommune

Frederikssund Kommune har borgere, der opholder sig i bo- og dagtilbud i andre kommuner. Fra disse tilbud er der i 2025 modtaget 29 indberetninger og forhåndsansøgninger om magtanvendelser.

Som borgernes handlekommune er Frederikssund Kommune forpligtet til at vurdere, om disse indberetninger giver anledning til bemærkninger eller til ændringer i afgørelser om borgerens forhold.

Der blev i 2025 modtaget 26 indberetninger om fastholdelse m.v. af borger og løse borgers greb efter § 124 d, stk. 1 og 2.

Indberetningerne vedrørte ni forskellige borgere; 16 af indberetningerne vedrørte indgreb overfor to borgere. De øvrige indberetninger var jævnt fordelt på de resterende syv borgere.

Der er blevet behandlet og godkendt en ansøgning om brug af stofseler efter servicelovens § 128 og to ansøgninger om anvendelse af tryghedsskabende velfærdsteknologi efter servicelovens § 128 b.

Udviklingen i antallet af magtanvendelser på handicap- og psykiatriområdet

Tabellen herunder viser forekomsten og fordelingen af de forskellige typer af magtanvendelser, der har fundet sted overfor borgere, der har Frederikssund Kommune som handlekommune på tilbud uden for kommunen i 2024-2025.

Der har i 2025 været et samlet antal magtanvendelser på 29, hvilket er en lille stigning set i forhold til året før.

Tabellen viser antallet af modtagne ansøgninger og indberetninger af magtanvendelse fordelt efter lovbestemmelse og år.

Type	2024	2025
Fastholdelse mv. (§ 124 d, stk. 1 og 2)	15	26
Ansøgning om anvendelse af stofseler (§ 128)	3	1

Type	2024	2025
Tryghedsskabende velfærdsteknologi § 128b	2	2
Andre former for indgreb	4	
I alt	24	29

Af tabellen fremgår de lovbestemmelser, der er modtaget forhåndsansøgninger eller indberetninger af akut foretagne magtanvendelser efter i løbet af de sidste to år.

Administrationens samlede vurdering

Det er administrationens vurdering, at der i 2025 – set i forhold til målgruppen og antallet af borgere – er tale om relativt få magtanvendelser over året. Det er desuden vurderingen, at der på de tilbud i kommunen, hvorfra der er indberettet magtanvendelser, arbejdes pædagogisk med at forebygge disse.

Administrationen arbejder løbende for at sikre, at rammerne for både kompetenceudvikling og den nødvendige opmærksomhed på lovgivning og forebyggelse er til stede i kommunens tilbud. Ligeledes vil administrationen fortsat arbejde på at sikre, at tilbuddene har let adgang og kendskab til vejledningsmulighederne i magtanvendelsesudvalget samt undervisning i reglerne om magtanvendelse i e-learningmodulet.

Administrationen vurderer, at det er afgørende, at den lokale ledelse i tilbuddene sikrer, at gråzoneområder i forhold til omsorgspligt, selvbestemmelse og magtanvendelse jævnligt tages op til drøftelse og refleksion på personale- eller teammøder. Ledelsen på tilbuddene bør desuden følge op på vurderinger af foretagne magtanvendelser og eventuelt iværksætte pædagogiske eller eventuelt personalemæssige tiltag.

